

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/90/2023
Identifikačné číslo spisu: 6120429462
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:6120429462.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou spoločnosťou Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanému T. M., narodenému X. H. XXXX, M. XXX, zastúpenému JUDr. Ivan Rendek advokátska kancelária, s. r. o., Galanta, Šafárikova 1522/42, IČO: 52 672 832, o zaplatenie 2 028,28 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 22Csp/36/2021, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 14. decembra 2022 sp. zn. 10CoCsp/77/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 14. decembra 2022 sp. zn. 10CoCsp/77/2021 z r u š u j e a v e c mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 7. júla 2021 č. k. 22Csp/36/2021-160 žalobu zamietol a priznal žalovanej nárok na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že právny predchodca žalobkyne a žalovaný uzatvorili 25. apríla 2017 zmluvu o splátkovom úvere na diaľku, na základe ktorej právny predchodca žalobkyne poskytol žalovanému spotrebný úver, ktorý mal žalovaný splácať v 48 mesačných splátkach vo výške 52,95 eur, pričom splatnosť prvej splátky bola určená dňom 16. júna 2017, periodicita splátok mesačne k 16. dňu v kalendárnom mesiaci, termín konečnej splatnosti úveru 16. mája 2021. Žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním pohľadávky a preto právny predchodca žalobkyne žalovaného výzvou z 1. februára 2019 vyzval na uhradenie dlžnej čiastky, ktorá bola k tomuto dňu vo výške 682,06 eur a to najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy. K predmetnej výzve žalobca predložil podací hárok zo 4. februára 2019. Zároveň z výzvy vyplývalo, že právny predchodca žalobkyne žalovaného upozornil, že v prípade ak dlžnú sumu v stanovenej lehote neuhradí, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, čím sa stane splatnou v celom rozsahu. Oznámením zo 6. marca 2019 oznámil právny predchodca žalobkyne žalovanému, že banka vyhlásila ku 4. marcu 2019 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy, keď k oznámeniu žalobca predložil doručenkou z 11. marca 2019. Výzvou z 26. marca 2019 vyzval právny predchodca žalobkyne žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy s tým, že v prípade ak tak žalovaný neurobí, je banka oprávnená

postúpiť pohľadávku tretej osobe. K uvedenej výzve žalobkyňa predložila podací hárok z 28. marca 2019. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že zmluvou o postúpení pohľadávok uzatvorenou medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. a žalobkyňou 24. júna 2019 došlo k postúpeniu pohľadávky žalovaného na žalobkyňu, pričom právny predchodca žalobkyne oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky listom z 29. júna 2019, ku ktorému žalobkyňa priložila podací hárok z 2. júla 2019. Súd prvej inštancie sa zaoberal námietskou žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne a vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa nebola pôvodným veriteľom pohľadávky, ale veriteľom sa stala až na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, prednostne skúmal, či žalobkyňa je aktívne vecne legitimovaným subjektom v spore. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa síce predložila podacie hárky k výzvam z 1. februára 2019 a z 26. marca 2019, avšak nepreukázala, že predmetné výzvy boli skutočne doručené, resp. sa dostali do dispozičnej sféry žalovaného. Uviedol, že v prípade sporu o doručenie písomnosti je na odosielateľovi, aby preukázal, že zásielka bola adresátovi doručená, resp. sa dostala do jeho dispozičnej sféry a je teda iba na odosielateľovi, aby zásielku doručoval adresátovi tak, aby vedel relevantne preukázať jej doručenie, resp. to, že adresát mal možnosť sa s obsahom zásielky oboznámiť. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na ust. § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ustálil, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadne preukázania, že žalovanému skutočne predmetné výzvy doručila, teda, že žalovaný mal možnosť sa s nimi oboznámiť, a teda ho žalobkyňa riadne v súlade so zákonom vyzvala k splneniu jeho splatného peňažného záväzku a v prípade výzvy z 1. februára 2019, že si žalobkyňa splnila povinnosť v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaná z dôvodu, že v danom prípade došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá sa mala stať splatnou na základe vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky t. j. v prípade ak by nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu, nebolo by možné pohľadávku postúpiť, pričom aby došlo k platnému zosplatneniu pohľadávky vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné dodržať zákonný postup uvedený v ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že k tomu, aby došlo k zosplatneniu pohľadávky bolo potrebné, aby veriteľ (právny predchodca žalobkyne) upozornil spotrebiteľa (žalovaného) na možnosť zosplatnenia postupom podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale veriteľ nepreukázal, že výzvu z 1. februára 2019, ktorá je adresovaná žalovanému a ktorou upozornil žalovaného na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu aj doručila žalovanému, resp. nepreukázala, že sa táto výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Bol názoru, že predloženie podacieho hárku nepreukazuje doručenie tejto výzvy žalovanému a nepreukazuje ani to, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Čo sa týka argumentácie žalobcu, že oznámenie o mimoriadnej splatnosti zo 6. marca 2019 je možné považovať za výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, s touto sa súd prvej inštancie nestotožnil, nakoľko žalobkyňa bola schopná preukázať iba doručenie oznámenia o mimoriadnej splatnosti a z § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musí predchádzať mimoriadnemu zosplatneniu pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy a že dlžníkovi musí byť vo výzve daná lehota 15 dní a až potom je možné úver zosplatniť. Uzavrel, že oznámenie o mimoriadnej splatnosti urobené podľa § 565 Občianskeho zákonníka nie je možné stotožniť s výzvou podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 14. decembra 2022 sp. zn. 10CoCsp/77/2021 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal proti žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie sa dôvodne zaoberal aplikáciou § 92 ods. 8 ZoB, keďže spôsobilým predmetom postúpenia môže byť, v prípade bankovej pohľadávky, iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je splatná a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy, napriek ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní, keď tieto predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Súhlasil so súdom prvej inštancie, že nepreukázanie zákonom stanovených predpokladov cesie bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 ZoB, malo za následok nepreukázanie vecnej aktívnej legitímácie žalobkyne. Ďalej uviedol, že postúpenie pohľadávky bank právnou úpravou výslovne viaže na záväzky, s ktorými je klient banky v omeškaní, ktoré nastáva po splatnosti dlhu, preto východiskovým predpokladom postúpenia je splatnosť pohľadávky banky voči

klientovi a banka môže postúpiť iba pohľadávku zodpovedajúcu peňažnému záväzku, s ktorou je klient v omeškaní, inak by boli postupované „živé“ úvery na nebankové subjekty, hoci poskytovanie a správa bankového úveru podliehajú osobitnej úprave ZoB. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že v prípade sporu o doručenie písomnosti/výziev je na odosielateľovi, resp. jeho právnom nástupcovi, aby preukázal, že zásielka bola žalovanému doručená, resp. sa dostala do jeho dispozičnej sféry a je na odosielateľovi, aby zásielku doručoval adresátovi tak, aby vedel relevantne preukázať jej doručenie, resp. to, že adresát mal možnosť sa s obsahom zásielky oboznámiť. Zároveň sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadne preukázania, že žalovanému skutočne predmetné výzvy doručila, resp. sa dostali do jeho dispozičnej sféry a teda že ho žalobkyňa riadne v súlade so zákonom vyzvala k splneniu jeho splatného peňažného záväzku (výzva z 26. marca 2019) a v prípade výzvy z 1. februára 2019, že si žalobkyňa splnila povinnosť v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Zároveň aby došlo k platnému zosplatneniu pohľadávky vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné dodržať zákonný postup uvedený v ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, čo znamená, že k tomu, aby došlo k zosplatneniu pohľadávky bolo v danom prípade potrebné, aby veriteľ (právny predchodca žalobcu) upozornil spotrebiteľa (žalovaného) na možnosť zosplatnenia postupom podľa § 53 ods. 9 O. z., veriteľ však v danom prípade nepreukázal, že výzvu z 1. februára 2019 (výzvu urobenú v súlade s ust. § 53 ods. 9 O.z.), ktorá je adresovaná žalovanému a ktorou upozornil žalovaného na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu, aj doručil žalovanému, resp. nepreukázal, že sa táto výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Predloženie podacieho hároku nepreukazuje (v prípade zospornenia doručenia žalovaným) doručenie tejto výzvy žalovanému a nepreukazuje ani to, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Odvolací súd bol názoru, že v prejednávacom spore nedošlo k platnému postúpeniu splatnej pohľadávky, nakoľko ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB umožňovalo banke právo postúpiť inej osobe len splatnú pohľadávku, resp. časť pohľadávky, ktorá je splatná a v tomto prípade došlo k postúpeniu nesplatennej pohľadávky (zmluva o postúpení z 24. júna 2019, konečná splatnosť úveru 16. mája 2021), išlo teda o postúpenie v rozpore s uvedeným ustanovením a teda o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že žalobca, ktorý svoje právo opieral o zmluvu o postúpení pohľadávky, nebol aktívne vecne legitimovaný. Nestotožnil sa s argumentáciou žalobkyne, že oznámenie o mimoriadnej splatnosti zo 6. marca 2019 je možné považovať za výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalobkyňa preukázala iba doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, hoci z § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musí predchádzať mimoriadnemu zosplatneniu pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy a že dlžníkovi musí byť vo výzve daná lehota 15 dní a až potom je možné úver zosplatiť. Odvolací súd dospel k záveru, že oznámenie o mimoriadnej splatnosti urobené podľa § 565 Občianskeho zákonníka nie je možné stotožniť s výzvou podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Ako dovolateľka namietala, rozsudok odvolacieho súdu je zmätočný, nekonzistentný a nepredvídateľný, nakoľko právne závery Krajského súdu uvedené v odôvodnení sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Uviedla, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nie je zjavné z akých dôvodov neuznal poštový podací hárok ako relevantný dôkaz o tom, že právny predchodca žalobkyne žalovanému doručoval písomnosť - konkrétne výzvu na úhradu dlžnej sumy z 1. februára 2019, ku ktorej žalobkyňa predložila podací hárok preukazujúci riadne odoslanie zásielky 4. februára 2019 na adresu žalovaného a teda v zmysle bodu 10.3. VOP sa zásielka považovala za doručení dňom 7. februára 2019. V tejto súvislosti poukázala na judikát R 4/2021 a uviedla, že odvolací súd bez reálneho odôvodnenia neakceptoval podací poštový hárok, ako dôkaz žalobkyne o doručení písomnosti do dispozičnej sféry žalovaného. Nesprávnosť právneho posúdenia vzhľadom na dovolateľka v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry

adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ, pričom poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28. januára 2011, sp. zn. 1ObdoV 63/2005 z 30. apríla 2007 a judikát publikovaný v zbierke stanovísk NS SR pod R 4/2021, ktorého právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“ Preto bola dovolateľka toho názoru, že účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície s tým, že slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov, ale je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Uviedla, že právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď doručením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i vhođením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky, pričom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu, ale stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť. Bola názoru, že všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručenú, je teda to, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť a pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručenú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t. j. len čo sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície. Navrhla preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie i rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu zotrval na svojom tvrdení, že mu výzva z 1. februára 2019 nebola doručená do jeho dispozície a preto nemohlo dôjsť k zosplatneniu úveru a následne ani k postúpeniu pohľadávky. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je

dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Podľa názoru žalobkyne je jej dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobkyňa považuje za nesprávne právne posúdenú otázku, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ s tým, že poukázala na odklon od rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010, sp. zn. 1ObdoV 63/2005 a sp. zn. 5Cdo/36/2020, publikované v zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR pod R 4/2021.

12. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

13. Predmetnou otázkou (špecifikovanou v bode 8. tohto uznesenia) sa už dovolací súd zaoberal v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/36/2020, publikovanom v zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR pod R 4/2021, ktoré treba považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

14. V rozsudku z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020 najvyšší súd vyslovil záver, že „Ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje režim doručovania hmotnoprávných úkonov. V zmysle uvedeného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o takzvanú teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon. 11.2. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávneho úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Prítom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávneho úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vhoďenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posielat' aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť

oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať“.

15. V rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28. januára 2011 dovolací súd vyslovil záver, že „voči prítomnej osobe (osobe priamo účastnej pri právnom úkone, ktorý realizuje druhá osoba) prejav vôle pôsobí ihneď. Neprítomnej osobe (osobe, s ktorou osoba, realizujúca právny úkon nie je v bezprostrednom styku) musí prejav vôle dôjsť; nemusí jej byť fakticky doručený (adresátom prevzatý). Prejav vôle dôjde neprítomnej osobe vtedy, keď sa ocitne vo sfére jej dispozície. Dôjdením do sféry dispozície možno rozumieť dôjdenie prejavu vôle do takej sféry, v rámci ktorej možno rozumne očakávať, že sa adresát s obsahom danej písomnosti oboznámi (môže objektívne oboznámiť). Posudzovanie situácie z objektívneho hľadiska posilňuje dobromyseľnosť i právnu istotu subjektov právnych vzťahov. Vzhľadom na konkrétnu situáciu je potrebné skúmať, či a ako i (fakticky) nedoručený (adresátom skutočne neprevzatý) prejav vôle pôsobí voči jeho adresátovi. K účinnému doručeniu neprítomnej osobe nie je nevyhnutné, aby sa adresát s prejavom vôle skutočne oboznámil, postačuje, že mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle“.

16. V rozhodnutí sp. zn. 2Sžf/8/2009 zo 6. júla 2010 najvyšší súd uviedol, že „je na účastníkovi konania, aby preukázal odoslanie podania súdu, či už podacím lístkom, predložením druhopisu podania s potvrdením podateľne súdu o prevzatí zásielky doručenej osobne, predložením výpisu z elektronickej pošty o odoslaní zásielky alebo predložením telefaxového potvrdenia o bezchybnom odoslaní podania spolu s potvrdením, že podanie bolo odoslané príslušnému súdu s výsledkom doručenia“.

17. V rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/2/2017 z 30. januára 2018 najvyšší súd uviedol, že „Výkonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa za preukázané, že pozvánka na zhromaždenie žalovaného - spoločnosti s ručením obmedzeným - bola žalobcovi zaslaná na jeho adresu uvedenú v spoločenskej zmluve doporučené poštou 22. mája 2014, o čom svedčí podací lístok. Zároveň vyslovil záver, že „odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa sa podľa dovolacieho súdu venovalo detailne posúdeniu plynutia času a dôsledkom doručovania. Súd zisťoval okrem súladu doručovania pozvánky na adresu spoločníka uvedenú v spoločenskej zmluve aj to, či mal žalobca skutočne možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou, t. j. či pošta splnila svoju povinnosť riadne doručovať, keďže sa zásielka spoločnosti vrátila ako nedoručená. Po vyhodnotení, že žalovaný si svoju povinnosť riadne splnil, zásielka sa dostala do sféry dispozície žalobcu, a tento tak mal vytvorenú možnosť zúčastniť sa valného zhromaždenia, žalobu zamietol“.

18. Vyššie citovaný právny záver pod bodmi 11. až 14. je podľa právneho názoru dovolacieho súdu plne aplikovateľný aj na rozhodovanú vec.

19. V prejednávanej veci odvolací súd bol toho názoru, že v prípade sporu o doručenie písomnosti/výziev je na odosielateľovi, resp. jeho právnom nástupcovi, aby preukázal, že zásielka bola žalovanému doručená, resp. sa dostala do jeho dispozičnej sféry a je na odosielateľovi, aby zásielku doručoval adresátovi tak, aby vedel relevantne preukázať jej doručenie, resp. to, že adresát mal možnosť sa s obsahom zásielky oboznámiť. Zároveň sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadne preukázania, že žalovanému skutočne predmetné výzvy doručila, resp. sa dostali do jeho dispozičnej sféry a teda že ho žalobkyňa riadne v súlade so zákonom vyzvala k splneniu jeho splatného peňažného záväzku. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedený záver (uvedený v bodoch 11. až 14. tohto uznesenia) konštatuje, že právny názor odvolacieho súdu, že žalobkyňa nepreukázala, že predmetné výzvy žalovanému ne/doručila, keď neakceptoval podacie hárky o ich podaní na poštovú prepravu na adresu žalovaného, ktorými žalobkyňa doručovanie výziev preukazovala, v tomto prípade nie je správny.

20. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľky, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu sa riešením predmetnej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Zároveň je aj dôvodné (§ 432 ods. 2 CSP), lebo žalobkyňa opodstatnene namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Preto dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.